

संपादक

दिपक मोरेश्वर नाईक

धारावीकरांचे डमिंग नको!

देशाच्या आर्थिक राजधानीत असलेली धारावी झोपडपट्टी ही आशियातली सगळ्यात मोठी झोपडपट्टी म्हणून ओळखली जाते. पुढच्या काही वर्षांमध्ये धारावीची ही बदनामीकारक ओळख पुसली जाण्याची शक्यता आहे. कारण धारावी झोपडपट्टीचा पुनर्विकास होऊ घातलाय. धारावीच्या पुनर्विकासाचे कंत्राट अदानी प्रॉपर्टीजला मिळाले आहे. धारावी पुनर्विकास प्रकल्प सुरुवातीपासूनच वादग्रस्त राहिलाय. परंतु, जेव्हापासून अदानी समूहाचे नाव धारावीशी जोडले गेलेय, तेव्हापासून धारावी पुनर्विकास योजनेतील वादही मोठे होऊ लागलेत. धारावीतील रहिवाशांच्या घरांसाठी देवनार कचराभूमी अर्थात डमिंग ग्राऊंडची काही जागा दिली जाणार आहे. एकीकडे मुंबईत डमिंग ग्राऊंडचा प्रश्न बिकट होत चाललेला आहे, हायकोर्टाने कांजूरमार्गीचा जागा वनक्षेत्र घोषित केलीय, मालाड, मुलुंडचे डमिंग ग्राऊंड आधीच बंद झालेत, त्यामुळे मुंबईकरांचा रोज हजारो मेट्रिक टन कचरा टाकायचा कुठे असा महापालिकेला प्रश्न पडलाय. त्यातच देवनारची ही जागा अदानीला देण्यावर शिवसेना ठाकरे गटाचे युवा आमदार आदित्य ठाकरे यांनी प्रश्न उपस्थित केले आहेत. १३२ हेक्टरचा भूखंड असलेल्या देवनार डमिंग ग्राऊंडवर मुंबईतील दररोज सुमारे ५ हजार ५०० मेट्रिक टन कचरा टाकला जातो, मात्र भविष्यात यामध्ये ७० ते ११० एकर जागा ही धारावी पुनर्वसन प्रकल्पासाठी तर, काही जागा वीज निर्मितीकरिता वापरण्यात येणार आहे. डमिंग ग्राऊंडची ही जागा स्वच्छ करून राहण्यायोग्य करण्याकरिता मुंबई महापालिकेने २३६८ कोटी रुपयांचे टेंडर काढले आहे. ही जागा स्वच्छ झाल्यावर इथे सुमारे ५० हजार धारावीकरांचे पुनर्वसन होणार असल्याचे समजत आहे. या टेंडरला आदित्य ठाकरेंनी विरोध केला असून आधीच्या ४५०० कोटींच्या टेंडरवरून भाजपचे मंत्री आशिष शेलार यांनी ठाकरे गटाला कोंडीत पकडण्याचा प्रयत्न केलाय. हे आरोप-प्रत्यारोप तर सुरूच राहतोय. कारण धारावीकरांचा पुनर्विकासातील असंख्य अडचणींपैकी एकही अडचण सोडवण्यात ना सत्ताधारी, ना विरोधक यापैकी एकालाही रस नाहीय. धारावीकरांच्या नावावर फक्त राजकारण सुरू आहे. मुंबईत नजर टाकाल तिथे पुनर्विकास प्रकल्प सुरू आहेत. त्यामध्ये काही प्रकल्प हे खासगी इमारतींचे तर काही एसआरएचे प्रकल्प आहेत. कुठलाही बांधकाम व्यावसायिक असो अधिकधिक नफा कमावण्याच्या उद्देशानेच तो पुनर्विकास प्रकल्पांमध्ये हात घालतो. मोक्याची जागा आपल्या ताब्यात ठेवून मूळ रहिवाशांचे पुनर्वसन आड बाजूला करतो. अदानी समूहही काही वेगळ नाही. धारावी पुनर्विकास प्रकल्पा अंतर्गत केंद्र आणि राज्यातले भाजप सरकार धारावीच्या ५५० एकर जागेसह मुंबईतील मोठ्याचे २ हजार एकरचे २० भूखंड अदानीला आंदण देणार आहे. त्यात मुलुंडमधील केंद्राच्या मालकीची मिठागरांची ५८ एकरची जागा अदानी समूहाला ३१९ कोटी रुपयांना देण्यात आलीय. शिवाय मुंबई महापालिकेच्या मालकीची जकात नाक्याची १८ एकरपैकी १० एकर, मुलुंड डमिंग ग्राऊंडची ४६ एकर आणि आता देवनार डमिंग ग्राऊंडची जागा, अशा विविध जागांचा यात समावेश आहे. खुद्द मुलुंडमधील रहिवाशांनी धारावीकरांचे पुनर्वसन आमच्या जागेवर होता कामा नये असा इशारा दिला होता. तेव्हा लोकसभा, विधानसभा निवडणुकीच्या प्रचारावेळी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, आमदार महिर कोटेचा, भाजप नेते किरीट सोमय्या यांनी मुलुंडची एक इंचही जागा धारावी पुनर्विकास प्रकल्पासाठी देणार नाही, मूळ धारावीकरांना धारावीबाहेर काढणार नाही, असे आश्वासन दिले होते. परंतु, मुलुंडच्या या ५८ एकर मिठागरांच्या जागेवर राज्य सरकारने बॅनर लावून धारावीतील अपात्र झोपडीधारकांचे पुनर्वसन येथेच होणार असल्याचे स्पष्ट केले आहे. यावरून केवळ निवडणुकीत मते मिळवण्यासाठी भाजपने ही खोटी आश्वासने दिल्याचेही स्पष्ट झाले आहे. पुनर्वसनाच्या नावाखाली धारावीकरांना मूळ जागेपासून कित्येक किमी दूर शहराबाहेर व डमिंग ग्राऊंडच्या हानिकारक जागेवर उचलून टाकण्याचा हा डाव म्हणजे धारावीकरांच्या आयुष्याशीच खेळण्याचा प्रकार आहे. चेंबूरच्या माहुल गावात मुंबई महापालिकेने प्रकल्पबाधितांसाठी शेकडो घरे उभारून ठेवलीय. परंतु माहुलचा हा संपूर्ण परिसर विषारी, प्रदूषणकारी आणि राहण्यास अयोग्य असल्याने येथे कुणीही प्रकल्पबाधित राहायला तयार होत नाही. येथील पुनर्वसनावरून मुंबई उच्च न्यायालयाने महापालिकेला झालेले होते. तरी, महापालिका ही पडून असलेली घरे आपल्याच कर्मचाऱ्यांना स्वस्तात विकून त्यांचा जीव धोक्यात टाकतेय. डमिंग ग्राऊंडच्या जागेवरील पुनर्वसनही असेच घातक म्हणावे लागेल. धारावीत शेकडो मिनी इंडस्ट्रियल हब आहेत, असंख्य उद्योग, व्यवसाय येथे चालतात. हजारो, लाखो लोकांना त्यामुळे रोजगार मिळतो. कोट्यवधींचे देशी-परदेशी व्यवहार होतात. धारावीतील लोकांना इकडेतिकडे फेकून दिल्यावर हा इंडस्ट्रियल हबही उद्ध्वस्त होणार आहे. आहे तिथेच पुनर्वसन व्हावे या मागणीसाठी काही दिवसांपूर्वी एलफिन्स्टन ब्रीजच्या प्रकल्पबाधितांनी आंदोलन केले होते. धारावीकरांनी याआधीच एक याचिका न्यायालयात दाखल केली आहे. लवकरच धारावीकर आपल्या विविध मागण्यांसंदर्भात पुन्हा मोर्चा काढण्याची शक्यता आहे. आहे त्याच जागेवर पुनर्वसन करा, एखाद्या कर्चयाम्राणे डमिंग करू नका, अशीच धारावीकरांची सरकारकडून अपेक्षा आहे. मात्र सरकार या मागणीला सातत्याने केराचीच टोपली दाखवत आहे.

स्वातंत्र्य मिळालं तेव्हापासून देशाच्या

तिजोरीत महाराष्ट्रानं सर्वाधिक भर घातली. आता तिजोरी रिती आहे. केंद्राकडून महाराष्ट्राला जे मिळवं त्यात आपलाग्र बदल द्यावा, नाही तर भविष्य अंधारलेलं असेल.

‘महाराष्ट्र जेव्हा विविध करांच्या माध्यमातून एक रुपया दिल्लीच्या तिजोरीत जमा करतो तेव्हा विकासकामासाठी दिल्ली महाराष्ट्राला मोजून पूर्ण आठ पैसे देते, मात्र बिहार जेव्हा केंद्राच्या तिजोरीत एक रुपया टाकतो तेव्हा केंद्र बिहारला त्यांच्या तिजोरीतून चक्क ७ रुपये ६ पैसे देतं.’ हे वाक्य एक अहवाल वाचताना नजरेला पडलं. हे वाचल्यावर मनातली पहिली प्रतिक्रिया म्हणजे, केंद्र सरकार राज्या-राज्यांमध्ये असा भेदभाव करणारच नाही. करूच शकणार नाही. मग आणखी अहवाल पाहिले, आकडेवारी पाहिली आणि वाटलं महाराष्ट्रानं खंभरपणे विचार करायला पाहिजे. हे खरं आहे की देश म्हणून केंद्र सरकारनं अविकसित आणि मागासलेल्या राज्यांना अधिक मदत केली पाहिजे, महाराष्ट्रानं त्याला हातभार लावला पाहिजे, पण एकच प्रश्न मनात येतो की अशी किती मदत करत राहायची? आणि किती वर्ष? कारण, दहा-वीस वर्षं नाही तर गेली किमान ७५ वर्षं तरी हे चालू आहे.

महाराष्ट्र ज्या प्रमाणात केंद्राच्या तिजोरीत भर घालत असतो ते पाहिल्यावर संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीच्या काळातील प्रसिद्ध कविता आठवली. ‘महाराष्ट्र मेला तरी राष्ट्र मेले, महाराष्ट्राविना राष्ट्रगाडा न चाले.’ पुढची ओळ तर फारच मार्मिक आहे. ‘खरा वीर वैरी पराधीनेतचा, महाराष्ट्र आधार हा भारताचा.’ साधारण ६५ वर्षांपूर्वीच्या या ओळी आहेत.

आजही महाराष्ट्र केंद्राच्या तिजोरीत सतत भर घालतो आहे. बचा, थेट कर गोळा करण्यात महाराष्ट्राचा क्रमांक कायम पहिला आहे. आजही जीएसटी सगळ्यात जास्त गोळा होतो तो महाराष्ट्रात. सकल राष्ट्रीय उत्पन्नात म्हणजे ‘जीडीपी’मध्येही महाराष्ट्राचं योगदान सर्वांत अधिक आहे. त्यामुळे निःसंशय महाराष्ट्र हा देशाचा आधारवड आहे; निदान आतापर्यंत तरी होत.

अर्थात आज महाराष्ट्राच्या दृष्टीनं परिस्थिती चांगली नाही. शेतकरी आत्महत्यांमध्ये महाराष्ट्राचा क्रमांक पहिला आहे. एके काळचा उद्योगशील महाराष्ट्र आज अडचणीत आहे. शहरं बेसुमार वाढली आहेत. नवा रोजगार निर्माण होताना दिसत नाही. महाराष्ट्र समस्यांच्या गर्तेत सापडला आहे, मग तरीही महाराष्ट्र केंद्राला देणार रुपया आणि बदल्यात घेणार फक्त ८ पैसे? देशात विविध मार्गांनं तिजोरीत कर गोळा होत राहतो. हा गोळा होणारा कर कसा वाटायचा हे ठरवण्याचं काम वित्त आयोगाकडे आहे. दर पाच वर्षांनी या वाटपाचं सूत्र बदलतं. हे सूत्र काय असावं, हे प्रत्येक राज्याला विचारण्यासाठी वित्त आयोगाचे पाच सदस्य राज्या-राज्यांचा दौरा करत आहेत. ते पुढच्या

महाराष्ट्राने स्वतःचा विचार करावा

आठ वड यात महाराष्ट्रात आहेत. महाराष्ट्र सरकारची बाजू तर ते ऐकणार आहेतच; पण त्याशिवाय इतर राजकीय पक्षांनाही भेटणार आहेत. महाराष्ट्राला आपली बाजू मांडण्याची ही चांगली संधी आहे.

हा १६वा वित्त आयोग आहे आणि २०२६ ते २०३१ या पाच वर्षांत केंद्राकडे जमा झालेल्या कराच्या वाटपाचं सूत्र हे आयोगाचे सदस्य देणार आहेत. प्रमुख तीन प्रकारच्या शिफारशी ते करणार आहेत. एक, केंद्र सरकार स्वतःकडे किती ठेवणार? दोन, केंद्रानं स्वतःचा वाटा काढून घेतल्यावर उरलेल्या हिशशाची वाटणी राज्यांमध्ये कशी करणार? आणि तीन, राज्यांनी ग्रामपंचायती, जिल्हा परिषदा तसेच नगरपालिका, महानगरपालिका यांना निधीचं वाटप कसं करणार?

महाराष्ट्रानं आपली बाजू मांडताना काही महत्त्वाच्या गोष्टी आयोगासमोर ठासून मांडल्याच पाहिजेत, कारण इथून २०३१ पर्यंतचा काळ महाराष्ट्राच्या दृष्टीनं फार महत्त्वाचा आहे. महाराष्ट्राला केंद्राकडून यथायोग्य असा वाटा मिळाला नाही तर कधीही भरून न येणारं नुकसान होईल. म्हणून वित्त आयोगाच्या ह्या भेटीकडे आपण डोळ्यात तेल घालून पाहायला हवं.

महाराष्ट्रानं आपली बाजू मांडताना खालील गोष्टी मांडल्या पाहिजेत :

१. देशाच्या स्थापनेपासून केंद्राच्या तिजोरीत भर घालणारं प्रथम क्रमांकाचं राज्य महाराष्ट्र आहे. परंतु, आता परिस्थिती वेगळी आहे. सर्वांत जास्त उत्पन्नाचं राज्य म्हणून वित्त आयोगाच्या सूत्रात महाराष्ट्राला कमी वाटा देण्याचा विचार कदाचित होऊ शकेल. परंतु एक लक्षात घेतलं पाहिजे, की सगळा महाराष्ट्र विकासाच्या सारख्याच टप्प्यावर नाही. मुंबई आणि नंदुरबार एकाच पातळीवर नाही. महाराष्ट्राचा काही भाग खूप विकसित असला तरी महाराष्ट्रात अंतर्गत असमतोल मोठा आहे. मराठवाडा, विदर्भ ह्यातील दुर्गम भाग हा बिहार, उत्तर प्रदेश यांच्यासारखाच आहे. मुंबई-पुण्याकडे पाहून निधीवाटप झाल तर त्या भागावर फार निधीच होईल. विकसित राहणाऱ्या म्हणून वित्त आयोगाच्या सूत्रात ४५ टक्के वजन दिलं आहे ते कमी करून ३० टक्के करायला हवं . २. गेल्या ७५ वर्षांत महाराष्ट्राला राज्यांना केंद्रानं अधिकचा निधी दिला कारण तिथे विकास व्हावा, ही त्यामागची कल्पना. परंतु इतकी वर्षं निधीचा पाऊस पाडूनही त्या राज्यांमधून रोजगारासाठी परप्रांतीयांचे लोंढे महाराष्ट्रात येत आहेतच. त्यामुळे महाराष्ट्राच्या शहरी भागातील संसाधनांवर ताण येतो आहे.

तालिबानशी संवाद

भारत आणि अफगाणिस्तान यांच्या परराष्ट्रमंत्र्यांमध्ये झालेला संवाद अनेक अर्थानी महत्त्वाचा आहे.

अफगाणिस्तानातील तालिबानी राजवटीला भारताने मान्यता दिलेली नसली, तरी नवी दिल्लीचा तालिबानबाबतचा दृष्टिकोन बदलतो आहे. या वर्षाच्या सुरुवातीला परराष्ट्र सचिव विक्रम मिश्री यांनी दुबई येथे अफगाणिस्तानचे हंगामी परराष्ट्रमंत्री आमिर खान मुताकी यांची भेट घेतली होती. त्यानंतर आता परराष्ट्रमंत्री एस. जयशंकर यांनी मुताकी यांच्याशी संवाद साधला.

पहलगाम दहशतवादी हल्ल्यांनंतर अफगाणिस्तान भारताच्या बाजूने उभा राहिला होता, हा ताजा संदर्भ या संवादाला आहे. अमेरिकेने २०२१नंतर अफगाणिस्तानातून काढता पाय घेतल्यानंतर तिथे सत्तेवर आलेल्या तालिबानींवर निःयंत्रण मिळविण्याची खेळी पाकिस्तानने खेळली होती; परंतु झाले उलटेच. अमेरिकेच्या दहशतवादविरोधी युद्धात पाकिस्तानने आपल्याशी तालिबानींनी पाकिस्तानच्या विरोधात भूमिका घेतली. इतकेच नव्हे, तर पाकिस्तानातील तालिबानींना आश्रय देण्यापासून बळ देण्यापर्यंतचे पाऊल उचलले. यामुळे पाकिस्तानच्या पश्चिम म्हणजे अफगाणिस्तानला लागून असलेल्या सीमेवरही संघर्ष निर्माण झाला.

अफगाणिस्तानातील तालिबानींवर दबाव टाकण्यासाठी पाकिस्तानने आपल्या देशात आश्रयाला असलेल्या अफगाण निर्वासितांना परत पाठविण्यास सुरुवात केल्याने दोन्ही देशांतील तणाव आणखी वाढला. पहलगाम दहशतवादी

हल्ल्यांनंतर अफगाणिस्तानने भारताची बाजू उचलून धरली.

भारताने अफगाणिस्तानवर क्षेपणास्त्र हल्ले केल्याच्या आरोपा उठवून पाकिस्तानने दोन्ही देशांत अविश्वास निर्माण करण्याचा केलेला प्रयत्न फोल ठरला. जयशंकर आणि मुत्ताकी यांच्यातील संभाषणाला ही पार्श्वभूमी आहे. तालिबानींचे महिलांबाबतचे धोरण पूर्णपणे चुकीचे आहे. मात्र, अफगाणिस्तानात ते सत्तेवर आहेत ही वस्तुस्थिती असून, त्यांच्याशी किमान पातळीवरील राजनैतिक संबंध प्रस्थापित करण्याचा दृष्टिकोन जगभर मांडला जात आहे. भारताने अफगाणिस्तानबरोबरील संबंध दृढ केल्यास पाकसमोरील पर्याय मर्यादित होतात. अफगाणिस्तानात आपल्याला अनुकूल सरकार असावे, यासाठी पाकिस्तान सतत प्रयत्नशील राहिला आहे.

नव्वदच्या दशकातील पहिल्या राजवटीत पाकिस्तानला अनुकूल अशी स्थिती निर्माण झाली होती. भारतविरोधी दहशतवादी कारवायांसाठी पाकिस्तानने अफगाणिस्तानातील तालिबानींचा वापरही केला होता. मात्र, आता बदललेल्या परिस्थितीत तालिबानी पाकिस्तानच्या विरोधात गेले आहेत. भारत आणि अफगाणिस्तान यांच्यातील वाढती नजीकता पाकिस्तानी कोंडी करण्यासाठी म्हणूनच महत्त्वाची ठरते.

नेऋत्येचे शुभवर्तमान

देशात यंदा सामान्य ते सरासरीहून अधिक पावसाचा हवामानशास्त्र विभागाचा (आयएमडी) अंदाज उत्साहवर्धक असून, दर वर्षीच्या नियोजित वेळेपेक्षा आधीच तो अंदमान-निकोबारमध्ये दाखल झाल्याचे शुभवर्तमानही विभागाने दिले आहे. पूर्वी देण्यात आलेल्या प्राथमिक अंदाजानुसार यंदा ‘एल निनो’चा प्रभाव जाणवण्याची शक्यता नसल्यामुळे गेल्या वर्षीप्रमाणेच यंदाचा मान्सूनही शेती आणि अर्थव्यवस्थेला गती देणारा ठरेल, अशी आशा करण्यास हरकत नाही. दर वर्षी साधारण २२ मेच्या सुमारास अंदमान-निकोबार बेटांद्या मान्सून दाखल होतो; तो यंदा नऊ दिवस आधीच दाखल झाला. मान्सूनचा पुढील प्रवास सुरुळीत झाला, तर केरळमध्ये एक जुन्याच्या सुमारास तो दाखल होईल आणि महाराष्ट्रासह उर्वरित देशभरात वेळापत्रकानुसार पावसाला सुरुवात होऊ शकते. यंदा जून ते सप्टेंबर, म्हणजे पावसाळ्याच्या महिन्यांमध्ये सामान्य (९६ ते १०४ टक्के) ते सरासरीहून अधिक (१०४ ते ११० टक्के) पावसाचा अंदाज ‘आयएमडी’ने वर्तवला असून, वायव्य, मध्य आणि ईशान्य भारताचा काही भाग वाळटा त्याचे प्रमाण अधिक राहण्याची शक्यता आहे. केरळमध्ये लवकर किंवा विलंबाने मान्सून दाखल झाला, तरी त्याच्या पुढील वाटचालीवर परिणाम होण्याची फारशी शक्यता नसल्याचे ‘आयएमडी’चे मत आहे. महाराष्ट्रात कोकणची किनारपट्टी, मराठवाडा आणि विदर्भाच्या काही भागांमध्ये सरासरीपेक्षा अधिक पावसाचा अंदाज आहे. गेल्या काही काळात मान्सूनचे प्रमाण सर्वसाधारण राहिले असले, तरी त्याचे असमान वितरण हा मुद्दा दुर्लक्षित चालणार नाही. काही वर्षे मान्सून नियोजित वेळेपेक्षा उशिराने दाखल होतो किंवा दाखल झाल्यानंतर त्यामध्ये मोठा खंड पडतो; तसेच अत्यंत कमी वेळात प्रचंड पाऊस पडणे किंवा मध्ये बरेच दिवस उघडीप देण्यामुळे कागदोपरी मान्सूनची सरासरी गाठली किंवा ओलांडली, तरी त्याची फळे योग्य प्रमाणात मिळत नाहीत, असा अनुभव आहे. पावसाला विलंब झाला, तर खरिपाच्या पेरण्या रखडतात, किंवा झालेल्या पेरण्याही पावसाअभावी वाया जाऊन शेतकऱ्यांचे मोठे नुकसान होते; तसेच जूनमध्ये हजेरी लावल्यानंतर जुलैअखेर किंवा ऑगस्टपर्यंत पाऊस आठ देत असल्याने धरणांतील पाणीसाठेही अटतात आणि अनेक शहरांमध्ये पिण्याच्या पाण्याचीही टंचाई निर्माण होते. या बदलत्या हार्पटनंन्हचा अभ्यास करून सरकारने नियोजनात काही बदल करणेही अपेक्षित आहे. गेल्या काही दिवसांत अवेकाळी पावसाने राज्यात काही भागांमध्ये दाणादाण उडवून दिली आहे. विशेषतः मराठवाड्यात या पावसाने आठ जणांचा बळी घेतला; तसेच फळपिकांचेही मोठे नुकसान झाले आहे. येत्या शनिवारपर्यंत विविध भागांमध्ये पावसाची शक्यता असून त्या दृष्टीने खबरदारी घेण्याची गरज आहे. गेल्या काही काळात हवामानबदलाचे परिणाम प्रकर्षाने जाणवत असून त्या दृष्टीने संशोधन आणि नियोजनाला गती देणे, ही काळाची गरज बनली आहे. गेल्या तीन वर्षांपैकी २०२३ वगळता पावसाचे प्रमाण देशात सरासरीपेक्षा अधिक राहिले. त्यामुळे असे जाणविक आढावांनांच्या तुलनेतही शेतीने देशाच्या सकल उत्पन्नात (जीडीपी) १७ ते १८ टक्के योगदान दिले आहे. तसेच उत्पादनक्षेत्राची वाढ काहीशी मंदावलेली दिसत असताना शेतीने मात्र चार टक्के वाढीचा दर कायम ठेवला. यामध्ये आणखी वाढ होण्याच्या प्रक्रियेत मान्सून हा महत्त्वाचा घटक आहे. त्या दृष्टीने सरासरीपेक्षा अधिक पावसाने शेती उत्पादनात वाढ होण्याची आशा आहे. त्यातून अन्नधान्याचा पुरवठा समाधानकारक राहू शकतो.

स्पेशल पुदिना राईस

साहित्य : २ वाटी तांदूळ, २ वाटी पुदिन्याचे पाने निवडून व धुऊन, फोडणीसाठी तमालपत्र, जिरे, पाच ते सहा लसूण पाकळ्या, अंदाजे मीठ, लाल मिरची फोडणीसाठी.

कृती : पुदिना व लसूण पेस्ट बनवून घ्या. तांदळाचा मोकळा भात शिजवून

थंड होऊ द्या.

पुलाव मसाला लहान चमचा, गरम पॅनमध्ये तेल, जिरे, तमालपत्र व मिरची घालून फोडणी द्या. त्यावर वाटलेला पुदिना घाला व परत पुलाव मसाला घाला. चांगले परतून शिजवलेला भात घाला. मीठ घाला, परतून वाफ येऊ द्या. खोबऱ्याचा किस व पुदिना पाने लावून सजवा व खायला वाढा. यामध्ये मिक्स पालक थोडी वाफवून व वाटून आपण घालू शकता.

शामूच्या वापरामुळे केसगळतीची समस्या वाढते का?

कधीकधी अचानक केस खूप गळत असल्याचे तुमच्या लक्षात येते. केस गळण्याचे कारण शोधताना मनात अनेक प्रश्न निर्माण होतात. सर्वसाधारणपणे आपण रोज केस स्वच्छ धुण्यासाठी शामूचा वापर करतो. त्यामुळे आपण वापरत असलेल्या शामूमुळे तर केस गळत नाहीत ना? किंवा कोणता शामू आपल्या केसांसाठी योग्य असू शकतो? हे प्रश्न आपल्याला पडू शकतात.

केस गळणे ही अनेकांना भेडसावणारी एक गंभीर समस्या आहे. मात्र केस गळण्याची कारणे प्रत्येक व्यक्तीमध्ये निरनिराळी असू शकतात. डॉ. अपूर्वा शाह यांनी त्यांच्या 'हॅव अ ग्रेट हेअर डे' या पुस्तकामध्ये शामू केल्यामुळे केस गळत नाहीत किंवा तेलांमुळे केसांच्या त्वचेतील मुळे बंद होत नाहीत, असे मत मांडले आहे. त्याचप्रमाणे हेअर एक्सपर्ट जावेद हबीब यांनी देखील त्यांच्या 'हेअर योगा' या पुस्तकामध्ये शामूच्या वापरामुळे केस गळत नाहीत, या सत्याचा उलगडा केला आहे.

अयोग्य शामू वापरल्यामुळे मात्र तुमच्या केसांची मुळे नक्कीच कमजोर होऊ शकतात. त्यामुळे बरेच दिवस तुमचे केस गळत राहतात व केसांचे खूप नुकसान होते. यासाठी तुमच्या केसांच्या

योग्य शामू कसा निवडाल ?

तुमच्या केसांचा प्रकार ओळखून योग्य शामूची निवड करा. बाजारात अनेक ब्रॅण्डचे शामू उपलब्ध असले तरी त्यातून तुमच्यासाठी योग्य प्रकारच्याच शामूची निवड करा. त्याचप्रमाणे दर ४ ते ५ आठवड्यांनी तुमच्या शामूचा ब्रॅण्ड बदला. सतत एकाच ब्रॅण्डचा शामू वापरल्यामुळे तुमच्या केसांमधील त्वचेवर त्याचा दुष्परिणाम होतो व तुम्हाला हवा तसा योग्य बदल दिसून येत नाहीत.

प्रकारानुसार योग्य शामूचा वापर करणे गरजेचे आहे. **योग्य शामूची निवड करण्यासाठी आधी तुमच्या केसांचा प्रकार ओळखा -** **॥ ऑईली हेअर -** काही दिवस केसांमधील त्वचा तेलकट असते, पण केसांची शेवटची टोके कोरडी असतात. **॥ ड्राय हेअर -** केस खरखरीत असतात, जे लवकर गुंततात व कुरळे किंवा फ्रिजी असतात. **॥ नॉर्मल हेअर -** केसांचा पोत अति कोरडा अथवा अति तेलकटही नसतो. **॥ डॅमेज हेअर -** या केसांमध्ये कोडा किंवा केस दुर्भंगण्याची (स्प्लीट एण्ड) समस्या असते. **॥ लीम्य हेअर -** केस सपाट असतात, ज्यांचा व्हॉल्युम जास्त नसतो किंवा केस फुललेले नसतात.

ॲल्युमिनियम फॉईलमध्ये पदार्थ का शिजवू नयेत?

जर तुम्ही दररोज जेवणासाठी ॲल्युमिनियम फॉईलचा वापर करत असाल तर ही बातमी तुमच्यासाठी महत्वाची आहे.

नुकत्याच करण्यात आलेल्या संशोधनानुसार असे समोर आले आहे की ॲल्युमिनियम फॉईलमध्ये शिजवलेले अथवा गुंडाळलेले पदार्थ खाल्ल्याने शरीरावर परिणाम होतो.

जेव्हा ॲल्युमिनियम फॉईलमध्ये अन्न शिजवले जाते, त्यावेळी मोठ्या प्रमाणात ॲल्युमिनियम अन्नात मिसळते आणि हे अन्न खाल्ल्याने ते शरीरात जाते. यामुळे हाडांचे आजार तसेच ब्रेन सेल्सची वाढ कमी होण्याची शक्यता असते.

आवळा

आपले आरोग्य निरोगी ठेवण्यासाठी आवळा उत्तम आहे. आवळा सरबत घेतल्याने आपल्याला अनेक फायदे होतात. आपले आरोग्य चांगले राहते. आयुष्य वाढण्यास मदत होते. आयुर्वेदातही आवळ्याला अधिक महत्त्व देण्यात आले आहे. आवळा सरबतात मध मिसळले तर अधिक चांगले. तसेच आवळा ज्यूसमुळे महिलांच्या पाळीची समस्या दूर होण्यास मदत होते.

■ आवळा ज्यूस आणि मध एकत्र करून प्यायल्याने दम्याचा प्रभाव कमी होतो. **॥** रक्त शुद्ध करण्यासाठी आवळा सरबत आणि मध खूप गुणकारी आहे. **॥** आवळा सरबत नियमित घेतल्यास कोलेस्ट्रॉल कमी होते. त्यामुळे हृदयरोगाचा धोका टाळण्यास मदत होते. **॥** आवळा खाण्यामुळे वजन कमी होण्यास मदत

सरबत प्या, हे १० आजार टाळा

होते. कारण मेटाबॉलिजम व्यवस्थित होऊन वजन कमी होते.

■ आवळा हा पाचक आहे. त्यामुळे पचन व्यवस्था व्यवस्थित राहते.

■ आवळा सरबत प्यायल्याने चेहऱ्याला ग्लो येतो. तसेच त्वचारोग दूर होण्यास मदत होते.

■ लघवीचा ज्यांना त्रास आहे, त्यांच्यासाठी आवळा सरबत चांगले. सरबत प्यायल्याने लघवीसंबंधीचे आजार दूर होतात.

■ ज्यांना किडनी स्टोनचा आजार आहे, त्यांच्यासाठी आवळा सरबत चांगले. मूतखड्याचा आजार दूर होण्यास मदत होते.

■ आवळ्यामुळे मधुमेह (Diabetes) नियंत्रणात राहण्यास मदत होते.

■ सतत तोंड येत असेल तर आवळा सरबत प्यायल्याने ही समस्या दूर होते. तसेच डोळ्यांची शक्ती वाढण्यास मदत होते.

फोनमध्येच भारी फोटो कसे काढाल? 'या' सोप्या टीप्स करा फॉलो

आजकाल आपण कुठेही फिरायला गेलो तर तिथे सर्वात जास्त कोणतं काम करत असू तर ते फोटोग्राफी. म्हणजे प्रत्येक गोष्टीचे फोटो काढून ते सोशल मीडियावर आपण अपलोड करतच असतो. त्यात आता ते दिवस गेले जेव्हा लोक त्यांच्या आठवणी टिपण्यासाठी अर्थात फोटो काढण्यासाठी मोठमोठे कॅमेरे वापरत होते. आता यासाठी बहुतेक जण मोबाईल फोनच वापरतात. तसेच, स्मार्टफोन कॅमेरे देखील दिवसेंदिवस सुधारत असताना, त्यापैकी बरेच जण जवळजवळ डीएसएलआरसारखे फोटो देतात. तर आज आम्ही तुम्हाला मोबाईल फोटोग्राफीच्या अशाच काही टीप्स आणि युक्त्या सांगणार आहोत, ज्याच्या मदतीने तुम्ही स्वस्त स्मार्टफोनमध्येही कॅमेऱ्यासारखे भारी फोटो काढू शकता.

स्मार्टफोनचा कॅमेरा कसा आहे ते आधी समजून घ्या

स्मार्टफोन वापरून चांगले फोटो कॅप्चर करण्यासाठी सर्वात आधी तुम्हाला तुमच्या फोनचा कॅमेरा कसा आहे म्हणजेच त्याची क्षमता किती आहे ते जाणून घेणं गरजेचं आहे. कारण फोनचं कॅमेरा सेटअप जस असेल त्यानुसारच फोटो येणार आहेत. पण आम्ही सांगणाऱ्या टीप्समुळे तुम्ही तुमच्या फोनच्या कॅमेऱ्याचा पुरेपूर वापर करून फोटो विलक करू शकता. आजकाल बहुतेक आधुनिक फोन अनेक लेन्स सेटअपसह येतात जे वापरकर्त्यांना अल्ट्रा-वाइड अँगल लेन्स, टेलीफोटो लेन्स, डॅडिकेटेड पोर्ट्रेट लेन्स, मॅक्रो लेन्स हे सर्व ऑफर करतात. या सर्वांच्या मदतीने तर फोटोज आणखीच भारी येतात.

फोटो काढताना फ्रेमवर खास लक्ष द्या

तुम्ही कोणत्याही वस्तूचा किंवा व्यक्तीचा फोटो घेत असाल तर तो पूर्णपणे फ्रेममध्ये योग्यरीत्या असेल हे लक्षात ठेवा. म्हणजेच ऑब्जेक्ट फ्रेममध्ये चांगला आला पाहिजे आणि अंतरही अधिक नसावं. तसंच कॅमेऱ्याची उंची योग्यरीत्या सेट करून परफेक्ट फ्रेममध्ये फोटो काढावा.

तुमची लेन्स स्वच्छ करा

ही एक अत्यंत सोपी ट्रिक असली तरी नक्कीच प्रभावी अशी ट्रिक आहे. कारण स्मार्टफोनच्या कॅमेरा लेन्स दिसतात, त्याहूनही अधिक घाण असतात. त्यामुळे त्या पूर्णपणे स्वच्छ केल्याने तुम्हाला चांगले आणि डिटेल्ड फोटो मिळण्यास मदत होऊ शकते. त्यामुळे फोटो काढण्यापूर्वी स्मार्टफोनच्या कॅमेऱ्याची लेन्स नीट साफ करावी. कायमच लेन्सची काळजी घेणं फायदाचं आहे.

दोन्ही हात वापरा

चांगला फोटो काढण्यासाठी नेहमी दोन हात वापरा, जेणेकरून तुमची फोनवरील पकड चांगली होईल आणि तुम्ही ऑब्जेक्ट आरामात कॅप्चर करू शकता. फोनवरील पकड चांगली असल्याने फोटो घेताना फोन हलणार नाही, ज्यामुळे फोटोही ब्लर किंवा चुकीच्या अँगल, फ्रेममध्ये येणार नाही. त्यामुळे दोन्ही हातांचा वापर करून फोटो काढणे, ही एक भारी ट्रिक आहे.

अतिरिक्त प्रॉडक्ट्स वापरा

डीएसएलआर कॅमेऱ्यांप्रमाणे, फोनसाठीही अतिरिक्त प्रॉडक्ट्स उपलब्ध आहेत. जसं की, ट्रायपॉड, रिंग लाइट आणि अतिरिक्त लेन्स अशा विविध प्रॉडक्ट्सचा शक्य असल्यास वापर करावा. या सर्व उपकरणांच्या मदतीने फोटो अधिक भारी येतील. ट्रायपॉडने फोटो स्थिर येतील. रिंग लाइट प्रकाश अँडजेस्ट करेल.

झूमचा योग्य वापर

फोटो घेण्यासाठी झूम या फीचरचा वापर योग्यरीत्या आणि जाणून वापरा. कारण अधिक

झूम केल्याने फोटोची क्वालिटी खराब होते. त्यामुळे आवश्यक आणि शक्य असल्यास फोटो घेत असलेल्या ऑब्जेक्टच्या जवळ जा. अधिक झूममुळे फोटोचे रिझोल्युशन खराब होऊ लागते आणि स्वस्त फोनमध्ये डिजिटल झूम फारसे चांगले नसते. तसेच स्मार्टफोनमध्ये उपलब्ध असलेले वेगवेगळे मोड वापरा जेणेकरून फोटो अधिक चांगले येतील. मोबाईल फोनमध्ये पोर्ट्रेट, नाईट, प्रो आणि स्लो-मो असे अनेक पर्याय आहेत, ज्याच्या मदतीने तुम्ही चांगला फोटो काढू शकता.

आला उन्हाळा, हे ध्यानात ठेवा!

■ उन्हाळा आल्यावर अनेकदा शरीराला नवीन तापमानाशी जुळवून घेण्यात वेळ लागतो. अशात काही लहान आणि सामान्य गोष्टी असतात ज्यांचा आम्हाला विस्तर पडत असतो तर त्यांना रिकॉल करायला कुठलीच हरकत नसावी.

■ आता गरज आहे घरातून बाहेर निघताना सनस्क्रीन लोशन लावण्याची आणि स्कीन झकून निघण्याची. सोबत पाण्याची बॉटल किंवा ग्लुकोज असणे उत्तम. कॉटनचे हलक्या रंगाचे कपडे परिधान करणे योग्य ठरेल.

■ आहार बदल सर्वात महत्वाचे पाऊल आहे. म्हणून आता मसालेदार, स्पाईसी, तळकट खाणे टाळा. लिक्विड डाइट अधिक च्या. घरातून बाहेर पडण्यापूर्वी लिंबू पाणी, ताक किंवा फ्रूट ज्यूसचे सेवन करणे विसरू नका.

■ उन्हाळ्यातील फळं कलिंगड, काकडी, खरबूज, द्राक्ष, संत्री, स्ट्रॉबेरी, नारळ पाणी, आंबा आपल्या आहारात सामील करा.

■ उन्हाळ्यात रॉक साल्ट, जिअर, बडीशेफ आणि वेलची सारखे मसाले वापरून दही, कैरीचं पना, पुदिना, थंडाई, सातू हे सेवन करणे शरीरासाठी अनुकूल ठरेल.

केसगळती ही काही प्रमाणात प्रत्येकामध्ये आढळून येते. केसगळतीचे प्रमाण दिवसाला १०० पेक्षा अधिक असल्यास ती समस्या गंभीर आहे. या समस्येचे एक कारण म्हणजे टाळूला होणारा अपुरा रक्तप्रवाह! मग त्यावरचा एक उपाय म्हणजे टाळूला मसाज करा.

उपाय

रोखण्यासाठी जरूर टाळा या चुका!

कसे आहे फायदेशीर?

डॉ. एच. के. भाकरू यांच्या 'होम

रेमेडीज फॉर कॉमन इलमेंट्स' या पुस्तकात

लिहिल्यानुसार थंड पाण्याने केस धुतल्यानंतर

टाळूवर हातांच्या बोटांनी मसाज

करावा. यामुळे डोक्याजवळील

रक्तवाहिन्यांना चालना

मिळाल्याने रक्तप्रवाह

सुधारतो. परिणामी केसांची

केसगळती रोखणारा 'वन मिनिट' उपाय!

केस धुतल्यानंतर

बोटांनी टाळूला मसाज

करणे हा केसगळती

रोखण्याचा एक

सहज-सोपा घरगुती

आहे. मग केसगळती

या चुका!

कसे आहे फायदेशीर?

डॉ. एच. के. भाकरू यांच्या 'होम

रेमेडीज फॉर कॉमन इलमेंट्स' या पुस्तकात

लिहिल्यानुसार थंड पाण्याने केस धुतल्यानंतर

टाळूवर हातांच्या बोटांनी मसाज

करावा. यामुळे डोक्याजवळील

रक्तवाहिन्यांना चालना

मिळाल्याने रक्तप्रवाह

सुधारतो. परिणामी केसांची

वाढेदेखील सुधारते.

तुम्ही काय कराल ?

तुमच्या सोयीनुसार पाण्याचे

तापमान, शाम्पूने केस धुवा. मात्र

ते कोमट किंवा साध्या पाण्याने धुवून निथळत ठेवा.

यामुळे केस गुंतण्याची शक्यता कमी होते. केसांचे

गुंतणे रोखण्यासाठी करून पहा हे उपाय.

काही वेळाने केस टॉवेलने पुसा आणि

कोरडे करा. त्यानंतर हाताच्या बोटांनी गोलाकार

दिशेने मसाज करा.

खबरदारीचा उपाय

मसाज करताना तो हळूवार आणि समान

प्रमाणात असावा. खूप जोरजोरात

केस घासणे, मसाज करताना

नखांचा वापर करणे टाळा. यामुळे

केसांचे नुकसान होऊ शकते.

मुर्मे बरी होतात.

■ मोसंबी किंवा संज्याची साल वाटून त्यात साय मिसळून त्याचा लेप लावल्यास त्वचा मुलायम व स्वच्छ होते.

■ एक चमचा साय व एक चमचा सफरचंदाचा रस एकत्र करून फेटून हलक्या हाताने चेहऱ्यावर मालीश केल्यास चेहऱ्याचा रंग उजळतो.

■ साबीचा उपयोग औषधासारखाही होतो.

सायीचा उपयोग रंग उजळण्यासाठी करावा

■ मुलतानी माती बारीक करून सायीत मिसळून

चेहऱ्यावर तसेच कोपरावर लावल्यास रंग उजळतो.

■ तीन चार बदाम आणि दहा बारा

देशी गुलाबाच्या पाकळ्या वाटून त्यात एक

चमचा साय मिसळून ते मिश्रण चेहऱ्यावर

लावल्यास चेहऱ्यावरच्या सुरकुत्या

आणि काळे डाग नाहीस होतात.

■ सायीत समुद्र फेसची बारीक

पावडर मिळवून लावल्यास चेहऱ्यावरची

ऐन कामाच्या वेळी फोन नेटवर्कने धोका दिला?

बदला ही सेटिंग, खराब नेटवर्कमध्येही करता येईल कॉल

गुगल पिक्सेल डिव्हाइसेस

सर्वात आधी फोनच्या सेटिंगमध्ये जा.

नेटवर्क आणि इंटरनेट पर्यायावर टॅप करा नंतर कॉल आणि एसएमएस पर्यायावर जा. वाय-फाय कॉलिंग पर्याय शोधा आणि उघडा. वाय-फाय कॉलिंग वापरण्यासाठी टॉगल चालू करा.

वन प्लस युजर्स

फोनच्या सेटिंग्जमध्ये दिलेल्या मोबाइल नेटवर्क पर्यायावर जाऊन सिम १ वर टॅप करा. नंतर वाय-फाय कॉलिंगचा पर्याय शोधा आणि उघडा. वाय-फाय कॉलिंग चालू करा. येथे तुम्ही उपलब्ध नेटवर्कमध्ये वाय-फाय आणि सेल्युलर कॉलिंगचे प्राधान्य देखील सेट करू शकता.

सॅमसंग आणि बहुतेक अँड्रॉइड डिव्हाइसेस

प्रथम फोन अॅप उघडा. नंतर वरच्या उजव्या बाजूला दिलेल्या थ्री डॉट्सवर टॅप करा. सेटिंग्ज उघडण्यासाठी टॅप करा. येथे तुम्हाला वाय-फाय कॉलिंगचा पर्याय दिसेल. ते उघडा आणि टॉगल चालू करा.

बर्फाच्या पाण्याचे सेवन करत असाल तर सावधान!

उन्हाळ्यात तहान भागवण्यासाठी आपण सगळेच थंड पाणी पितो अथवा बर्फ टाकून पाणी पितो, मात्र अधिक थंड पाणी प्यायल्यामुळे पचनास त्रास होतो. यामुळे आरोग्याशी संबंधित अनेक समस्या निर्माण होतात.

■ थंड पाण्यामुळे नसा आखडतात. यामुळे पचनाची क्रिया संथ होते आणि बद्धकोष्ठता, गॅस यासारख्या समस्या निर्माण होतात.

■ उन्हाळ्यात बाहेरचे तापमान अधिक असते. यात थंड पाणी प्यायल्यास छातीत

कफ जमा होऊ लागतो. थंड पाणी प्यायल्यानंतर शरीराचे तापमान मॅटेन करण्यासाठी शरीराला मोठ्या प्रमाणात

एनर्जी खर्च करावी लागते. याचा परिणाम पचन संस्थेवर होतो.

■ थंड पाण्यामुळे नसा संकुचित होतात. यामुळे हृदयाला ब्लॉक पंप करण्यासाठी जास्त मेहनत करावी लागते. यामुळे हार्ट बीट संथगतीने होतात.

■ थंड पाणी प्यायल्याने प्रतिकारक क्षमता कमी होते. यामुळे ॲलर्जी तसेच आजारांची भीती वाढते.

■ थंड पाणी प्यायल्याने शरीराचे तापमान अचानक बदलते. ज्याचा परिणाम डोकेदुखीसारख्या समस्या उद्भवतात.

■भाईंदर : मिरा -भाईंदर,

वसई -विरार पोलीस आयुक्तलयात काही दिवसांपूर्वीच वाहतूक नियमांचे उल्लंघन करणांयांवर कारवाई करण्याकरिता मिरा -भाईंदर शहरात कृत्रिम बुध्दीमत्ता प्रणालीचा वापर करण्यास सुरुवात केलेली आहे. एआयच्या मदतीने बिना सीटबेल्टच्या १६३ केस, बिना हेल्मेटच्या ३० केस, इतर १ अश्या एकूण १९४ केस पंधरा दिवसात करण्यात आल्या आहेत. यामुळे बऱ्याच प्रमाणात वाहतूक पोलिसांवरील ताण कमी झाला आहे. आजच्या डिजिटल युगात पोलिसांना अधिक प्रभावीपणे आपले कर्तव्य पार करण्यासाठी तंत्रज्ञानाचा वापर केला जातो. आयुक्तलयात वाढती वाहतूक, अपघातांचे वाढती संख्या आणि वाहतुकीच्या नियमांचे उल्लंघन रोखण्यासाठी कृत्रिम बुध्दीमतेवर आधारित एक प्रगत आणि स्मार्ट वाहतूक व देखरेख प्रणाली कार्यान्वित करण्यात आली आहे. ही प्रणाली कृत्रिम बुध्दीमतेचा वापर करून

एआय तंत्रज्ञानाचा वापर करून पंधरा दिवसात १९४ केसेस दाखल

वाहतूक नियमांचे उल्लंघन ओळखून त्यावर त्वरित कारवाई करण्यास मदत करत आहे.

मुख्यमंत्र्यांच्या १०० दिवस कृती आराखड्याच्या सात कलमी कार्यक्रमांतर्गत पोलीस आयुक्तांच्या संकल्पनेतून आयुक्तालयात नाविन्यपूर्ण आणि तंत्रस्नेही उपक्रम सुरू करण्यात आला आहे. सदर प्रकल्प मार्च २०२५ पासून पायलट प्रोजेक्ट म्हणून सुरु असून पहिले चलन ७ एप्रिलला जारी करण्यात आले आहे. कृत्रिम बुध्दीमत्ता प्रणालीद्वारे वाहतुकीच्या नियमांचे उल्लंघन, ई-चलनासाठी थेट फोटो पुरावे, सुरक्षित व शिस्तबध्द वाहतुक व्यवस्था, पारदर्शक व अचुक दंडप्रणाली,

अपघातांमध्ये व जनजीवनात सुधारणा असे फायदे होणार आहेत. या प्रणालीमुळे कायद्याची अंमलबजावणी करता-करता नागरिकांचे प्राण वाचवण्यासाठी आणि वाहतुकीचे नियम पाळण्याची सवय होण्यासाठी एक प्रभावी पाऊल उचललेले आहे. सदरची प्रणाली शिस्त, सु-रक्षा आणि तंत्रज्ञान याचे परिपूर्ण उदाहरण आहे. सदर प्रकल्पातून वाहतूक व्यवस्थापनात एक महत्त्वपूर्ण तांत्रिक झेप, जे सध्याच्या पायाभूत सुविधांच्या मर्यादांमध्ये काम करताना रिअल-टाइम अंतर्दृष्टी देण्यासाठी, मानवी प्रयत्न कमी करण्यासाठी आणि कार्यक्षमता वाढविण्यासाठी कृत्रिम बुध्दीमतेचा कसा वापर करता येतो हे दर्शवते. यामुळे वाहतुकीचे नियम तोडणांयांवर कारवाई करणे सोपे झाले आहे आणि एआय याच्या मदतीने वाहतूक नियम तोडणांयांवर रोख देखील लावू शकतो.

■मुंबई : धार्मिक भेदभाव करत मुस्लीम विद्यार्थींना नागपुरातील ज्या ‘दयानंद आर्य कन्या विद्यालया’ने प्रवेश नाकारले, त्या संस्थेवर कठोर कारवाई करण्यात यावी तसेच विद्यार्थ्यांप्रती कोणताही धार्मिक भेदभाव करण्यात येऊ नये, अशी सक्त ताकीत राज्यातील सर्व शाळांना देण्यात यावी, अशी मागणी समाजवादी पक्षाचे ‘भिवंडी पूर्व’चे आमदार र-ईस शेख यांनी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्याकडे केली आहे.

जरीपटका भागात नुकतीच धार्मिक दंगल झाल्याचंही ते म्हणाले. विद्यार्थ्यांना धार्मिक भेदभावाची वागणू न देण्याचे शाळांना आदेश द्या अशी मागणी

अल्पसंख्याकांच्या शाळेत मुस्लिम विद्यार्थिनींना प्रवेश नाकारला आमदार रईस शेख यांची मुख्यमंत्र्यांकडे तक्रार

नेमकं प्रकरण काय?

यासंदर्भात आमदार रईस शेख म्हणाले की, नागपुरातील जरीपटका भागात हृदयानंद आर्य कन्या विद्यालय आहे. आक्षेप म्हणजे ही शाळा अल्पसंख्याक गटातील आहे. नागपुरात नुकतीच धार्मिक दंगल झाली होती. त्या पार्श्वभूमीवर या अल्पसंख्याक शाळेत मुस्लीम विद्यार्थींना प्रवेश न देण्याचे धोरण अवलंबले होते. शाळा सचिवांनी विद्यालयातील शिक्षकांना तसे तोडी आदेश दिले होते. त्यामुळे मुस्लीम विद्यार्थिनींचे प्रवेश अर्ज जागा असूनही प्रलंबित ठेवण्यात आल्याचा धक्कादायक प्रकार नृक्ताच उघडकीस आला आहे.

समाजवादी पक्षाचे आमदार रईस शेख यांनी मुख्यमंत्री फडणवीस यांच्याकडे मागणी केलीय. नागपुरात दंगलीनंतर मुस्लीम विद्यार्थीनींना शाळांमध्ये प्रवेश नाकारले गेले. त्यामुळे नागपुरातील दयानंद आर्य कन्या संस्थेवर कठोर कारवाईची

आमदार शेख यांनी मागणी केलीय. **शाळा व्यवस्थापनावर गुन्हा दाखल** या प्रकरणी संबंधित पालकांनी जरीपटका पोलीस ठाण्यात आणि राज्य अल्पसंख्याक आयोगाकडे तक्रार

दिली आहे. शाळा सचिव राजेश लालवानी व शिक्षिका सिमरन ज्ञानचंदानी यांच्यावर भा.या. सं. कलम २९९ नुसार धार्मिक भावना दुखावल्याप्रकरणी गुन्हा नोंद झाला आहे. हा प्रकार गंभीर असून या शाळा व्यवस्थापनावर कठोर कारवाई होणे आवश्यक

आहे, असा प्रकार राज्यात इतरत्र होवू नये, यासाठी सर्व शाळांना सक्त ताकीद देण्यात यावी. अशी मागणी आमदार रईस शेख यांनी केली आहे. कश्मीरमध्ये पहलगाम अतिरेकी हल्ला प्रकरणांतर हिंदू आणि मुस्लीम भारतीय नागरिकांनी एकजुटीचे दर्शन दाखवले होते.

देशात धार्मिक सामंजस्य व एकात्मतेची वातावरण निर्मिती होत असताना नागपूरमध्ये मुस्लीम विद्यार्थींना संदर्भात घडलेली घटना निंदनीय आहे. महिला व बालविकास, शालेय शिक्षण तसेच अल्पसंख्याक विभागाने याप्रकरणी कठोर कारवाई करणे अभिप्रेत असल्याचे आमदार रईस शेख यांनी सांगितले.

असण्याची शक्यता

पीडितेच्या आईने तातडीने कांजूरमार्ग पोलीस ठाण्यात धाव घेत तक्रार दाखल केली. या तक्रारीवरून पोलिांनी सान्वी राव नाव धारण केलेल्या स्नॅपचॅट आयडीधारकाविरोधात पोक्सोच्या कलम ६७ (बी), तसेच माहिती तंत्रज्ञान अधिनियम २००० अंतर्गत गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. आम्ही या प्रकरणाचा तपास करीत आहोत. आमचे एक पथक आरोपीच्या मागावर आहे, असे परिमंडळ ७ चे पोलीस उपायुक्त विजयकांत सागर यांनी सांगितले आहे. आरोपी हा एखादा तरुण असण्याची शक्यता आहे. लवकरच त्याला अटक केली जाईल, असेही सागर यांनी स्पष्ट केलं.

नाशकात अनैतिक संबंधामुळं तरुणाचा जीव गेला

■**नाशिक** : नाशिक जिल्ह्यात अनैतिक संबंधातून काय तरुणाचा जीव गेल्याची घटना समोर आली आहे.लग्नाच्या वाढदिवसाचे फोटो स्टेटसला ठेवल्याच्या रागातून मैत्रिणीनेच मित्राचा खून केला आहे. विल्होळीजवळ तरुणाची हत्या करण्यात आली आहे. ही हत्या अनैतिक संबंधातून झाल्याचा प्राथमिक अंदाज व्यक्त करण्यात येत आहे. लग्नाच्या वाढदिवसाचे फोटो व्हॉट्सअॅपच्या स्टेटसला ठेवल्याने कामगारनगर येथील इसम सूरज ऊर्फ पप्पू काशीनाथ घोरपडे याचा दोषा जणांनी खून केला आहे. नाशिकच्या विल्होळी शिवारात धारदार हत्याराने डोक्यावर प्रहार करून खून करण्यात आल्याचे निष्पन्न झाले आहे. याप्रकरणी गुन्हे शाखा युनिट-१ च्या पथकांनी मुख्य संशयित आरोपी शशिकांत ऊर्फ नाना रामदास गांगुर्डे यास

मित्रांसोबत पार्टी साठी गेला अन खून झाला मित्रांसोबत पार्टी करण्यासाठी गेल्या तरुणाची हत्या झाली आहे. या प्रकरणी पोलिांनी शोध घेतला असता ओवाळी नाला ते दरेगाव हिल टेकडीकडे जाणाऱ्या रस्त्यावर सदर तरुणाचा मृतदेह सापडल्याने शहरात एक खळबळ उडाली. सदर तरुणाच्या शरीरावर धारदार हत्याराने वार केल्याचे प्राथमिक दृष्ट्या दिसून आल्याने सदर तरुण कोणासोबत होता याचा तपास आता पोलिस घेत आहेत.

ताब्यात घेतले असून त्याने साथीदाराच्या मदतीने खून केल्याची कबुली दिली आहे. सातपूर भागातील कामगारनगर येथील रहिवासी असलेले सूरज यांनी त्यांच्या लग्नाच्या वाढदिवसाचे फोटो स्टेटसला शनिवारी ठेवले होते. यामुळे त्यांची मैत्रीण संशयित इंदू विजय

साळवे (रा. संघर्षनगर) हिने त्यांना फोन करून त्रास दिला होता. यामुळे सूरज हे विल्होळी येथील तिच्या घरी विचाराणा करण्यासाठी गेले असता, तिचा संख्या भाऊ संशयित शशिकांत गांगुर्डे, नवीन सोनकांबळे, अजय रामदास कांबळे यांनी त्यांना मारहाण केली.

■पुणे : पुण्यात पुन्हा

एकदा धक्कादायक घटना समोर आली आहे. कामावर जाणाऱ्या तरुणीवर अज्ञात इसमाने बलात्कार केला आहे. या घटनेने परिसरात एकच खळबळ उडाली असून नराधमाला २४ तासांत बेड्या ठोकण्यात पोलिांना यश आले आहे.

चाक्रण एमआयडी कंपनीत कामावर निघालेल्या तरुणीसोबत ही घटना घडली आहे. मिळालेल्या माहितीनुसार, कंपनीत निघालेल्या महिलेला ओढून नेत तिच्यावर बलात्कार करण्यात आला. १३ मेच्या रात्री ११ च्या सुमारास ही धक्कादायक घटना घडली आहे. २७ वर्षीय महिला रात्रपाळीच्या कामासाठी निघाली होती. एका कंपनीत ती हेल्वर म्हणून काम करायची. मेदनकरवाडी येथील या कंपनीच्या अगदी जवळ ती पोहचली. त्याचवेळी तिच्यावर पाळट ठेवून असलेला नराधमाने तिच्यावर हल्ला केला. तिला जबरदस्ती ओढत शाळेच्या

पुण्यात २७ वर्षीय तरुणीवर बलात्कार नाइट शिफ्टला निघालेली असतानाच नराधमाने...

मागील बाजूस ओढून नेले.

महिलेने नराधमाला प्रतिकार करण्याचा प्रयत्न केला. मात्र त्याने तिच्यावर बलात्कार करत जीवे ठार मारण्याची धमकी दिली. महिलेने प्रतिकार केला आरोपीला चावदेखील घेतला. मात्र त्याचा काह-एक फायदा झाला नाही.

महिलेला तिथेच सोडून आरोपी तिथून पसार झाला. त्यानंतर प्रकाश भांगरेला बेड्या ठोकण्यात

साडेपाच वर्षांच्या मुलीचे आधी अपहरण मग ऊसाच्या शेतात नेऊन...

पुण्यात माणुसकीला काळीमा फासणारी घटना, साडेपाच वर्षांच्या मुलीचे आधी अपहरण मग ऊसाच्या शेतात नेऊन...।पुणे ढाळली उऱ्ी. पुण्याच्या दौंडमध्ये माणुसकीला काळीमा फासणारी घटना घडलीय. दौंडमध्ये अद्या साडेपाच वर्षांच्या मुलीवर अत्याचाराचा प्रयत्न झाल्याची धक्कादायक घटना समोर आली आहे. यामुळे नराधमांच्या वासनेपुढे त्यांना वय, काळ वेळ या गोष्टी काहीच नसताना हे पुन्हा एकदा सिद्ध झालंय. सध्या या आरोपीला दौंड पोलिांनी ताब्यात घेतलं. ऊसाच्या शेतात नेऊन साडेपाच वर्षांच्या मुलीवर त्याने अत्याचाराचा प्रयत्न केलाय. पुणे जिल्ह्यातील दौंड तालुक्यात साडेपाच वर्षांच्या मुलीवर अत्याचाराचा प्रयत्न झालाय. पुणे सोलापूर महामार्गावर कुरुकुंभ परिसरात ही धक्कादायक घटना घडली आहे. या प्रकरणी फलटण तालुक्यातील शेरेचीवाडी येथील नवनाथ चंद्रकांत रिठे या 27 वर्षीय व्यक्तीच्या विरोधात दौंड पोलिासात पोक्सो कायदांतर्गत गुन्हा दाखल केला असून दौंड पोलिांनी त्याला ताब्यात घेतल आहे. 16 मे 2025 रोजी दुपारी साडेपाच वाजण्याच्या सुमारास ही घटना घडली आहे. फिदाईने दिलेल्या माहितीनुसार, त्याची साडेपाच वर्षांची मुलगी ही पुणे-सोलापूर महामार्गावरील भागवत वस्ती येथील किराणा दुकानासमोर उभी असताना आरोपीने तिचे अपहरण केले. त्यानंतर तिला दौंड तालुक्यातील वरूद गावच्या परिसरातील ऊसाच्या शेतात नेऊन तिच्यावर अत्याचार केला. आरोपीने पीडितेच्या अंगावरील कपडे काढून मारहाण केली तसेच लैंगिक अत्याचाराचा प्रयत्न केला.

महापालिकेकडून करण्यात आली आहे.

हा या उपक्रमातील सर्वात महत्त्वाचा भाग (वरद) असल्याचे मत या क्षेत्रातील तज्ञांनी व्यक्त केले आहे.

२४ तास ३ शिफ्टमध्ये काम चालणार

कचरा संकलन, वाहतूक आणि रस्तेसफाई या तीन महत्त्वाच्या मुद्द्यांवर या कचरामुक्त शहराच्या संकल्पनेमध्ये अधिक भर देण्यात आला आहे. विशेष म्हणजे यासाठी प्रशिक्षित मनुष्यबळ आणि त्याला तंत्रज्ञानाची उत्तम साथ अशी सांगड घालण्यात आली आहे. दिवसातील २४ तास ३ शिफ्टमध्ये हे काम चालणार असून प्रत्येक घराबहेरील कचरा उचलण्याचे उ-द्दिष्ट ठेवण्यात आले आहे. इतकेच नाही, तर यासोबतच शहरातील मुख्य असो की अंतर्गत रस्त्यांच्या परिणामकारक स्वच्छतेसाठी कुशल मनुष्यबळासोबतच पॉवर स्वीपर मशीनचाही समावेश असणार आहे.

(निकष)

यापूर्वी किती कचरा उचलला जायचा त्याच्या वजनावर संबंधित संस्थेला देयक दिले जायचं. मात्र या नवीन संकल्पनेनुसार केडीएमसी प्रशासनाकडून यासाठी तब्बल ४५ नॉर्मस(निकष) बनवण्यात आले आहेत. हे सर्व नॉर्मस आणि 'की पर्फॉर्मन्स इंडिकेटर' तपासूनच या कामाचे देयक दिले जाणार आहे आणि त्यांची पूर्तता न झाल्यास संस्थेवर दंडात्मक कारवाईची तरतुदी

“नागरिकांच्या कचऱ्या संदर्भातील तक्रारीसाठी विशेष ॲप बनविण्यात येणार असून या ॲपसोबतच सोशल मीडिया किंवा फोनद्वारे येणाऱ्या तक्रारी विनाविलंब सोडवण्यासाठी आयसीसीसी वीही निर्मिती करण्यात आली आहे. दरम्यान चेन्नईच्या धर्तीवर सुरू होणाऱ्या या महाराष्ट्रातील पहिल्या 'कचरामुक्त शहर' उपक्रमालाही चेन्नईप्रमाणे कल्याण-डोंबिवलीकरांचाही उत्कृष्ट प्रतिसाद मिळेल.”

- अभिनव गोयल, आयुक्त कल्याण-डोंबिवली महानगरपालिका

माणगाव रस्ता रुंदीकरणाला बेकायदा बांधकामांचा खो मुंबई गोवा महामार्गात विघ्नेच फार

■पनवेल : मुंबई-गोवा

महामार्गाच्या रुंदीकरणात पनवेलजवळील पळरपे ते इंदापूर मार्गावर अनेक अडचणी आल्या. त्यामुळे या राष्ट्रीय महामार्गाचे काम रेंगाळले आहे. यातील माणगावजवळील वाहतूक कोंडी सध्या खूप चर्चेत आहे. माणगावमधील गोद आणि काळ नदीवर नव्याने पूल बांधले जात आहेत. असे असले तरी खरे गाडे अडले आहे ते माणगाव आणि इंदापूरच्या रुंदीकरणाचे. हे रुंदीकरण रखडल्याने माणगावजवळ जवळपास रोज वाहतूक कोंडी होत असून ही कोंडी फुटण्यासाठी महामार्ग प्रशासन आणि राजकीय नेतृत्व पुढाकार घेत नसल्याने माणगावकरांच्या हालाला पा-रावार राहिला नाही. गंभीर बाब म्हणजे माणगावमधील बेकायदा बांधकामांमुळे महामार्ग रुंदीकरणाला खो बसला असून या संदर्भात मुंबई हायकोर्टाचा आदेश बाजूला पडला आहे.

मुंबई-गोवा महामार्गाच्या कामाला सुरुवात होऊन १७ वर्षे झाली. तेव्हाच बेकायदा बांधकामे न हटवल्याने आज त्यांचा अडथळा सर्वात मोठा ठरत आहे. मुंबई हायकोर्टानं महामार्गावरील बांधकामे हटवण्याचा आदेश दिला होता. मात्र, त्यावर कारवाई न केल्यामुळे माणगावजवळी रस्ता रुंदीकरण रखडले असून याची झळ आज

माणगावकरांना वाहतूक कोंडीच्या रुपाने सोसावी लागत आहे. हायकोर्टाच्या आदेशानंतर राष्ट्रीय महामार्ग कार्यालयाने बेकायदा बांधकामांना नोटीसा पाठवण्याचे काम केले. मात्र, कारवाई न केल्यामुळे बेकायदा बांधकामांचे प्रमाण वाढले आणि तीच डोकेंदुखी बनली आहे.

आता माणगाव बायपासचे काम पूर्ण होण्यास दोन वर्षे लागणार असल्याचे बोलले जाते. तोपर्यंत माणगावमधील महामार्गाचे रुंदीकरणाचे काम केल्यास माणगावकरांचे जगणे सुसह्य होईल.

माणगावप्रमाणेच कळमजे बायपासचेही काम खोळंबले आहे. हा बायपास मुगवली फाटा येथे महामार्गाला मिळतो. बायपास करताना तीन पुलांची कामे कासवगतीने सुरू आहेत. बायपासचे केवळ २० टक्के काम झाले आहे. माणगावसह कळमजे पुलांच्या कामाला

अजून वेग आलेला नाही. अशी स्थिती असताना केंद्रीय मंत्री नितीन गडकरी यांनी मुंबईतील एका कार्यक्रमात मुंबई-गोवा महामार्ग रंदा जूनपर्यंत पूर्ण होईल, असे वक्तव्य दीड-दोन महिन्यांपूर्वी केले होते. त्यांनी हे वक्तव्य कुठल्या आधारे केले, याची चर्चा आजही होत आहे.

सार्वजनिक बांधकाम खात्याच्या सर्व मंत्र्यांनी मुंबई-गोवा महामार्गाचे अनेक दौरे केले, अधिकाऱ्यांशी चर्चा केल्या, त्यांना काम पूर्ण करण्यासाठी अनेकदा तंबी देण्यात आली. प्रत्यक्षात महामार्ग आजही अपूर्ण आहे. त्यामुळे रायगडमधील आमदार, खासदार राजकीय इच्छाशक्ती दाखवून मुंबई-गोवा महामार्गाच्या रायगडमधील रखडलेल्या कामाला वेग आणणार का, माणगावकरांची वाहतूक कोंडी फोडणार का, याची उत्सुकता सर्वांना लागून राहिलेली आहे.

हे दैनिक मालक, मुद्रक, प्रकाशक व संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक यांनी सोमाणी प्रिंटींग प्रेस, कार्यालय - गाला नं. ४, एन. के. इंडस्ट्रीयल इस्टेट, प्रवासी इंडस्ट्रीयल इस्टेटच्या बाजुला, गेट नं. २, गोरेगाव (पूर्व) मुंबई ४०००६३ (महाराष्ट्र) , येथे छापून रुम नं. १०३, कुणाल कुटीर बी बिल्डींग, नवघर रोड, हनुमान मदिराजवळ, भाईंदर (पूर्व), जि. ठाणे ४०११०५ (महाराष्ट्र) येथे प्रसिद्ध केले. संपादक - डॉ. श्री. दिपक मोरेश्वर नाईक, पीआरबी कायद्यानुसार संपादकीय जबाबदारी यांची राहिल, सर्व वाद आणि दावे ठाणे न्यायालयीन कक्षेच्या आधील राहतील. (या वर्तमानपत्रात प्रसिद्ध होणाऱ्या बातम्या /लेख / जाहिराती यांची जबाबदारी संबंधीत वार्ताहर, लेखक, आणि जाहिरात प्रतिनिधी यांच्यावर राहिल.) भ्रमणध्वनी - ७४००००१४७४. Email : marathiekikaran2021@gmail.com

Printed , Published and Owned by **Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik**. Printed at **SOMANI PRINTING PRESS, OFFICE -** Gala No. 4, Near N.K. Industrial Estate, Near Pravasi IndustrialEstate, Gate No.2, Goregaon (E), Mumbai 400 063, Maharashtra, Published at Room No. 103, Kunal Kutir, B Building , Navghar Road, Near Hanuman Mandir, Bhayander (East) Dist - Thane, PinCode 401 105, Maharashtra. Editor : Dr. Mr. Deepak Moreshwar Naik, Mo.7400001474, Email Id : marathiekikaran2021@gmail.com